

Stratégia pre udržateľné bývanie a pozemkový manažment v regióne krajín EHK pre roky 2014-2020

Prijatá na ministerskom stretnutí 8. októbra 2013 v Ženeve.

I. Vízia, zámery a ciele

1. V súlade s mandátom a poslaním Výboru pre bývanie a pozemkový manažment Európskej hospodárskej komisie OSN (ďalej len „výbor“) nasledujúca vízia, zámery a ciele do roku 2020 boli sformulované za účelom riadenia práce výboru v podpore členských štátov, ktoré sa snažia o dosiahnutie udržateľného bývania a pozemkového manažmentu.
2. Vízia: Do roku 2020 bude región EHK pokračovať v presadzovaní udržateľného bývania a pozemkového manažmentu. Zelené, inkluzívne, kompaktné a odolné mestá sú prioritami v národných politikách a regionálnej spolupráci. Investície do oblasti bývania sú podporované transparentným a efektívnym využívaním pozemkov, registráciou vlastníctva a riadneho finančného systému. Sektor bývania ponúka množstvo možností zahŕňajúc tie, ktoré sú určené pre ľudí so špeciálnymi potrebami a pre ďalšie zraniteľné skupiny obyvateľstva.

A. Udržateľné bývanie a trhy s nehnuteľnosťami

1. Environmentálna dimenzia

(a) Zámer A

Redukovať spotrebu energie v sektore bývania v porovnaní s rokom 2012 a pokračovať v klesajúcom trende.

Ciele: Do roku 2020

- A1. Pripraviť politiky a právne rámce za účelom podpory a stimulácie obnovy existujúceho rezidenčného bytového fondu za účelom redukovania jeho ekologickej stopy a zvýšenia jeho efektivity, ak je to možné, využiť tradičné vedomosti a miestne stavebné materiály.
- A2. Pripraviť podmienky a legislatívu v oblasti energetickej hospodárnosti za účelom vydávania osvedčení o energetickej hospodárnosti pre nové a existujúce bytové budovy.

(b) Zámer B

Redukovať vplyv bytového sektora na životné prostredie s prihliadaním na životný cyklus budov.

Ciele: Do roku 2020

- B1. Prístup životného cyklu je integrovaný do bytových a stavebných predpisov.
- B2. Nová bytová výstavba je navrhnutá a postavená podľa prístupu životného cyklu.

(c) Zámer C

Zlepšiť odolnosť budov voči prírodným a človekom vytvoreným katastrofám.

Cieľ: Do roku 2020

- C1. Prehodnotiť a upraviť stavebné predpisy za účelom lepšieho reagovania na seizmicitu a dôsledky zmeny klímy a klimatickej variability.

2. Sociálny rozmer

(d) Zámer D

Zlepšiť celkový prístup všetkých k primeranému, cenovo dostupnému, kvalitnému, zdravému a bezpečnému bývaniu a ku komunálnym službám s osobitným dôrazom na mladých ľudí a zraniteľné skupiny.

Ciele: Do roku 2020

- D1. Zvyšovať investície do sociálneho a/alebo cenovo dostupného bývania podľa potreby.
- D2. Nastaviť politiky pre podporu prístupu k dostupnému a bezpečnému bývaniu najmä pre sociálne a ekonomicky zraniteľné skupiny.
- D3. Vytvoriť politické nástroje, ktoré zaistia primeraný nárast novej bytovej výstavby sociálneho a cenovo dostupného bývania.
- D4. Pripraviť stratégie a poskytovať investície na znižovanie rozdielov medzi mestskými a vidieckymi oblasťami pri poskytovaní infraštruktúry a služieb.
- D5. Prijatť právne predpisy, aby bola zaistená právna istota držby pre všetkých bez ohľadu na formu vlastníctva vrátane pravidiel a postupov s ohľadom na vystaňovanie a na základe medzinárodných noriem a príručiek¹.

(e) Zámer E

Zlepšiť prístup osôb so zdravotným postihnutím k bezbariérovému bývaniu.

Ciele: Do roku 2020

- E1. Zahnúť kritériá univerzálneho dizajnu² do národného normalizačného systému.
- E2. Uplatňovať kritériá univerzálneho dizajnu pri novostavbách.

¹ Pozri Všeobecný komentár č 7 Výboru pre hospodárske, sociálne a kultúrne práva,; právo na primerané bývanie: násilné vystaňovanie (dostupné na <http://www2.ohchr.org/english/bodies/cescr/comments.htm>) a Základné princípy a pokyny týkajúce sa rozvoja založeného na vystaňovaní a premiestnení, príloha 1 k A/HRC/4/18 (dostupné na <http://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G07/106/28/PDF/G0710628.pdf?OpenElement>).

² „univerzálny dizajn“ znamená navrhovať výrobky, priestory/prostredie, programy a služby tak, aby ich mohli využívať všetci a v čo najväčšej miere bez nutnosti úprav alebo špecifického dizajnu. (Článok 2 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, dostupný na <http://www.un.org/disabilities/convention/conventionfull.shtml>)

- E3. Prispôbiť existujúce verejné bývanie v maximálnej možnej miere kritériám univerzálneho dizajnu.

3. Ekonomický a finančný rozmer

(f) Zámer F

Podporovať a stimulovať súkromné investície do oblasti bývania.

Ciele: Do roku 2020

- F1. Prijatť politiky, ktoré stimulujú zamestnanosť prostredníctvom investícií do zelenej ekonomiky a inovácií v oblasti technológií, v oblasti bývania a mestského plánovania.
- F2. Podporovať vhodné finančné predpisy a oceňovanie rizika realitných aktív zabezpečujúcich finančné produkty.

(g) Zámer G

Zabezpečiť efektívnu správu bytového fondu.

Ciele: Do roku 2020

- G1. Prijatť právne úpravy za účelom založenia, regulovania a riadenia spoločenstiev vlastníkov bytov vrátane príslušných aspektov zriaďovania a fungovania spoločenstiev.
- G2. Vytvoriť nástroje a stimuly na podporu verejného, súkromného a komunitného partnerstva s cieľom zvýšiť investície do udržateľného bývania a do obnovy.

(h) Zámer H

Prispieť k dobre fungujúcemu, efektívnemu, spravodlivému a transparentnému bývaniu a trhu s pozemkami, ktoré reagujú na rôzne typy dopytu po bývaní.

Ciele: Do roku 2020

- H1. Stanoviť jednoduché, jasné a transparentné postupy, ako aj určiť príslušné inštitúcie pre zabezpečenie efektívneho bývania a trhov s pozemkami.
- H2. Prijatť legislatívu a flexibilné nástroje, ktoré poskytnú príležitosti pre využívanie nástrojov, ktoré podporujú a stimulujú verejno-súkromné partnerstvá pre rozvoj bývania.
- H3. Prijatť politiky, ktoré podporia funkčný neziskový bytový sektor.

2. Udržateľný mestský rozvoj

(i) Zámer I

Dosiahnuť rovnováhu medzi konkurujúcim dopytom po/a obmedzenou ponukou voľných pozemkov, minimalizovať stratu pôdy na vidieku a zlepšiť efektívne využívanie mestských pozemkov.

Ciele: Do roku 2020

- I1. Vytvoriť strategické usmernenia/politiky pre udržateľný územný rozvoj celého územia za účasti všetkých zainteresovaných strán.
- I2. Vytvárať územné plány a/alebo iné nástroje na presadenie pravidiel aspoň pre nasledujúce:
 - Oblasť náchylné k prírodným a človekom vytvoreným katastrofám;
 - Atraktívne oblasti pre súkromné investície;
 - Ekologicky citlivé oblasti a oblasti svetového dedičstva;
 - Vnútro-mestské zahusťovanie, mestskú regeneráciu, zmiešaný rozvoj územia, opätovné použitie alebo znovu obnovenie opustených oblastí a brownfieldov.

3. Udržateľná správa a pozemkový manažment

(j) Zámer J

Mať k dispozícii efektívny, prístupný a transparentný systém správy pozemkov, ktorý poskytuje každému bezpečnosť vlastníctva a majetkových práv, uľahčuje investície do nehnuteľností a transakcií a zaisťuje efektívne a transparentné oceňovanie nehnuteľností, územné plánovanie a trvalo udržateľný rozvoj územia.

Ciele: Do roku 2020

- J1. Pripraviť účinné, prístupné, transparentné a nediskriminačné systémy správy pozemkov s dostatočnými odvolacími mechanizmami, ktoré pokrývajú celé územie štátu tak, aby zaisťovali bezpečnosť vlastníctva a majetkových práv a znížili: konflikty o nárokoch na pozemok a bývanie, neistotu v transakciách s nehnuteľnosťami a korupciu spojenú s registráciou nehnuteľností.
- J2. Prijatť politiky zaisťujúce právnu istotu držby.
- J3. Prijatť politiky riešenia istoty držby pre tých, ktorí žijú v neformálnych osadách.

(k) Zámer K

Zriadiť alebo zlepšiť výkonnosť takých organizácií ako sú katastrálne úrady, katastrálne agentúry, súdy a iné verejné orgány, ktoré sú nevyhnutné pre správne fungovanie systému správy pozemkov.

Ciele: Do roku 2020

- K1. Aktuálne dáta sú ľahko prístupné všetkým užívateľom.
- K2. Stanoviť mechanizmy a politiky na uľahčenie zdieľania údajov medzi orgánmi verejnej správy prostredníctvom národnej priestorovej dátovej infraštruktúry.
- K3. Informácie týkajúce sa správy pozemkov sú verejne prístupné prostredníctvom elektronických databáz.

4. Prierezové témy

(l) Zámer L

Zabezpečiť investície do inovácií a výskumu, s osobitným dôrazom na úspory energie, sociálne inovácie, zelené, kompaktné, inkluzívne a inteligentné mestá.

Ciele: Do roku 2020

- L1. Podporovať investície do výskumu a inovácií najmä v oblasti úspor energie, sociálnych inovácií a „zelenej ekonomiky“ v oblasti bývania.
- L2. Nahlasovať realizáciu inovačných projektov vo vyššie uvedených oblastiach členskými štátmi na účely výmeny skúseností a osvedčených postupov s ostatnými.

(m) Zámer M

Podporiť dobrú správu vecí verejných, efektívnu účasť verejnosti a princípu práva v oblasti bývania, územného plánovania, manažmentu a správy pozemkov.

Ciele: Do roku 2020

- M1. Prijatť právne a administratívne opatrenia, ktoré zabezpečia konzultáciu a účasť všetkých zainteresovaných strán v transparentných a otvorených procesoch rozhodovania.
- M2. Prijatť politiky, ktorých cieľom je budovanie alebo zlepšovanie kapacity verejného sektora v oblasti bývania a pozemkového manažmentu na národnej, regionálnej a miestnej úrovni.
- M3. Posilniť horizontálnu a vertikálnu koordináciu a spoluprácu medzi rôznymi úrovňami verejnej správy.

(n) Zámer N

Zaistiť, že konkrétne ustanovenia o nediskriminačných procesoch sú riadne zohľadnené v existujúcich právnych predpisoch v oblasti bývania, územného plánovania a pozemkového manažmentu.

Ciele: Do roku 2020

- N1. Prijatť zákony, ktoré zabezpečia rovnaké zaobchádzanie a nediskrimináciu, a to najmä u žien a menšín, ako súčasť vnútroštátnych právnych predpisov v oblasti bývania, územného plánovania a manažmentu, a manažment pozemkov a postupy na zabezpečenie ich vykonávania a presadzovania.

(o) Zámer O

Zintenzívniť regionálnu a medzinárodnú výmenu skúseností a spoluprácu v oblasti bývania, územného plánovania a pozemkového manažmentu.

Ciele: Do roku 2020

- O1. Zintenzívnenie výmeny skúseností a znalostí medzi jednotlivými krajinami.
- O2. Posilnenie spolupráce, komunikácie a súčinnosti medzi medzinárodnými organizáciami.

II. Aktivita

Pomáhať členským štátom pri dosahovaní týchto cieľov bude výbor implementovať túto Stratégiu podľa Akčného plánu, ktorý bude vytvorený na obdobie 2014-2020 a aktivity budú zahrnuté do pracovného programu. Výbor bude stavať na svojich silných stránkach, ktoré sa budú realizovať najmä:

- Poskytovaním členským štátom pre krajinu špecifické politické poradenstvo a odporúčania ohľadom výziev týkajúcich sa bývania a pozemkového manažmentu v regióne EHK.
- Vydávaním dôkladných hodnotení a hlavných správ vrátane sérií Profilov jednotlivých krajín v sektore bývania a pozemkového manažmentu.
- Poskytovaním platformy pre dialóg medzi vládami s cieľom uľahčiť výmenu skúseností a zdieľanie osvedčených postupov prostredníctvom vytvárania regionálnych sietí odborníkov, organizovaním seminárov a študijných ciest.
- Podporou rozvoja kapacít prostredníctvom vysoko kvalitných školení, poradenstva a publikácií.
- Harmonizáciou metód a definícií v oblasti bývania a pozemkového manažmentu na regionálnej a medzinárodnej úrovni a podporou rozvoja spoločných pojmov, jazykových definícií a noriem.
- Spoluprácou s príslušnými programami OSN, agentúrami, orgánmi a ďalšími zainteresovanými stranami s cieľom zabezpečiť súdržnosť a komplementárnosť a umožniť spoluprácu v otázkach súvisiacich s bývaním a pozemkami.